

Audyt Miejsc Przyjaznych Kajakarzom wzdłuż rzeki San

Rzeszów 2021 r.

1. Wstęp

Rzeka San, przebiegająca na całej swej długości przez Województwo Podkarpackie, należy do najładniejszych i najbardziej atrakcyjnych turystycznie rzek w Polsce. Płynąc na całej swej długości przez tereny o zróżnicowanym charakterze pod względem budowy geologicznej, od górskiego po typowo nizinny, sprawia, że turystyka wodna jest wyjątkowo atrakcyjna, inna na każdym odcinku przebiegu rzeki oraz zróżnicowana pod względem trudności. Województwo podkarpackie posiada wyjątkowe walory przyrodnicze. Obecność Bieszczadzkiego Parku Narodowego, wielu parków krajobrazowych, licznych rezerwatów przyrody, obszarów Natura 2000 na całej długości Sanu oraz wielu zabytków architektury sprawia, że turystyka wodna w połączeniu z turystyką przyrodniczą na obszarze Podkarpacia może należeć do najbardziej atrakcyjnych w Polsce.

Jednak ze względu na brak niezbędnej do uprawiania turystyki kajakowej infrastruktury turystycznej (oznakowania szlaku, miejsc wodowania kajaków, pomostów, zagospodarowanych miejsc odpoczynku oraz pól biwakowych z infrastrukturą sanitarną) turystyka kajakowa jest utrudniona, a szlak kajakowy rzeką San nie należy do popularnych w Polsce.

Po dokonaniu niezbędnych inwestycji, mając na uwadze wyjątkowe i zróżnicowane walory krajobrazowe, warunki przyrodnicze, liczne zabytki architektury, szlak rzeki San ma szansę stać się jednym z najważniejszych produktów turystycznych Podkarpacia.

2. Cele audytu

W związku z powstającą koncepcją realizacji projektu „Blue Valley – wiślanym szlakiem”, niezbędnym było dokonanie audytu miejsc wytypowanych przez poszczególne gminy do realizacji inwestycji.

Przedmiot audytu obejmował:

- celowość realizacji inwestycji w miejscach wskazanych przez gminy;
- ocena możliwości spełnienia warunków uczestnictwa i realizacji projektu;
- ocena możliwości i warunków realizacji inwestycji w wytypowanych miejscach;
- ukształtowanie terenu oraz charakterystyka linii brzegowej;
- dostęp do mediów oraz możliwość uzbrojenia działek;
- zdolność gminy oraz jej zasobów do realizacji inwestycji.

Audyt został przeprowadzony w oparciu o wizję lokalną w terenie oraz wywiad z pracownikiem gminy odpowiedzialnymi za opracowanie koncepcji projektu.

3. Ogólna charakterystyka turystyki kajakowej oraz infrastruktury hydrotechnicznej i turystycznej niezbędnej do uprawiania turystyki kajakowej

Turystyka kajakowa należy do jednej z najbardziej atrakcyjnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego. Możliwość bezpośredniego kontaktu z naturą połączone z wysiłkiem fizycznym sprawia, że turystyka kajakowa pozytywnie wpływa na ogólną kondycję fizyczną i psychiczną człowieka. Jest także kolejną formą poznawania i zwiedzania danego regionu, jego zabytków, historii oraz kultury. Dobrze zorganizowana w danym regionie turystyka kajakowa, wraz z infrastrukturą pozwalającą wygodnie i bezpiecznie uprawiać tę formę spędzania czasu wolnego, znacznie podnosi atrakcyjność turystyczną danego regionu oraz stwarza możliwość rozwijania działalności gospodarczej związanej z obsługą ruchu turystycznego: wypożyczalnie kajaków, pola biwakowe, noclegi itp. Jest jednocześnie formą najmniej ingerującą w naturalne środowisko przyrodnicze, ponieważ odbywa się szlakami naturalnymi: rzekami, jeziorami, kanałami wodnymi, ewentualnie po wodach morskich.

Podstawową formą uprawiania turystyki kajakowej jest spływ. Spływy kajakowe można podzielić ze względu na:

1. **czas trwania:**
 - jednodniowe;
 - dwu- lub kilkudniowe, z noclegiem na trasie spływu na polach biwakowych, w gospodarstwach agroturystycznych, hotelach lub ośrodkach wypoczynkowych.
2. **sposób organizacji:**
 - spływy indywidualne – turyści samodzielnie wynajmują kajaki i indywidualnie realizują trasę spływu;
 - spływy grupowe – realizowane na zamówienie, w czasie trwania którego biuro turystyczne zapewnia pełną organizację usług towarzyszących (transport uczestników, wyżywienie i noclegi).

Prawidłowo zagospodarowany i zorganizowany szlak kajakowy powinien spełniać następujące standardy:

1. zapewniać wygodny dojazd i postój dla samochodów i przyczep kajakowych w miejscach rozpoczęcia i zakończenia danego etapu spływu;
2. zapewniać transport uczestników po zakończeniu spływu po środki transportu, jakimi przybyli na spływ;
3. możliwość wygodnego i bezpiecznego wodowania i wyciągania kajaków na brzeg rzeki w miejscach rozpoczęcia i zakończenia danego etapu spływu: pomosty, przystanie kajakowe;
4. możliwość wygodnego i bezpiecznego przenoszenia kajaków przez przeszkody i obiekty hydrotechniczne, w tym drożność koryta rzeki dla kajakarzy;
5. zbudowanie przystani kajakowych, pól biwakowych wyposażonych w infrastrukturę sanitarną (toalety, prysznice), zapewniające możliwość spożycia posiłku (zadaszone ławy i stoły), w miarę

możliwości dostęp do energii elektrycznej. Pola biwakowe oraz miejsca odpoczynku kajakarzy powinny znajdować się w odległości nie większej niż 10-15 km od siebie. Zapewnia to realizację spływu w warunkach bezpiecznych dla uczestników w związku z dostosowaniem długości etapu do ich możliwości fizycznych oraz możliwością wystąpienia nieoczekiwanych okoliczności, jak np. załamanie pogody, wywrotka kajaka, w wypadku których pozwoli bezpiecznie zakończyć spływ kajakowy.

6. Zapewnienie w miarę możliwości dostępności do wody pitnej, zakupu drewna, środków spożywczych itp. dla spływów wielodniowych w miejscach biwakowych, często odległych od terenów zabudowanych.

7. Pełne oznakowanie szlaku, pozwalające na zorientowanie się w położeniu na szlaku, odległości do następnych przystani, przeszkód po drodze oraz atrakcji turystycznych okolicy.

Organizacja szlaku powinna pozwalać na bezkonfliktowe spływanie większej liczby kajakarzy bez tworzenia się „korków” w miejscach trudnych, które stwarzają konieczność czekania w kolejce na spłynięcie, wydłużają czas spływu oraz obniżają satysfakcję.

Spełnienie tych potrzeb wymaga zarówno wybudowania odpowiedniej infrastruktury szlaku jak również ponoszenia nakładów na utrzymanie szlaku.

4. Infrastruktura hydrotechniczna i turystyczna szlaków kajakowych

Infrastruktura szlaków kajakowych to zespół obiektów hydrotechnicznych oraz baza turystyczna, pozwalające bezpiecznie i komfortowo organizować turystykę kajakową na trasie spływu.

Zaliczamy tutaj:

– **pomosty i pochylnie kajakowe** – ułatwiające wsiadanie i wysiadanie z kajaka oraz wyciąganie kajaka z wody po zakończeniu spływu:

1. Pomost kaskadowy na rzece Wda.

2. Slip do wyciągania kajaków.

– **zorganizowane przenoski kajaków** – w miejscach gdzie znajdują się trwałe przeszkody na szlaku, niebezpieczne miejsca, elektrownie wodne, jazy, sztuczne spiętrzenia wody itp.

3. Stopień wodny w Zagórze

W takich miejscach należy zapewnić kajakarzowi możliwość bezpiecznego wyciągnięcia kajaka z wody, ciąg komunikacyjny do miejsca, gdzie bezpiecznie zwoduje kajak i będzie mógł dalej kontynuować spływ.

– **miejsca odpoczynku kajakarzy** wyposażone w pomost do wsiadania i wysiadania z kajaka, pochylnie do wyciągania kajaka z wody, toaletę, zadaszone ławy i stoły do spożywania posiłków;

4. Przykładowe zagospodarowanie miejsca odpoczynku kajakarza

- **stancje wodne oraz pola biwakowe** z możliwością rozbicia większej ilości namiotów dla uczestników spływów zorganizowanych, ustawienia przyczep kempingowych, wyposażone w toalety, prysznice, miejsca do przygotowania i spożycia posiłków, wiatę grillową oraz w miarę możliwości zapewniające dostęp do energii elektrycznej;
- **suszarki dla kajaków** – jest to element wyposażenia stanic kajakowych i pól biwakowych podnoszący walory użytkowe i komfort. W przypadku ograniczonego miejsca można z niego zrezygnować na rzecz większej ilości ławostołów, lub miejsca na rozbicie namiotów;

5. Suszarki do kajaków.

- **oznakowanie szlaku kajakowego** – tablice kilometrowe, informacje o miejscach niebezpiecznych, o miejscach odpoczynku, polach biwakowych, zabytkach znajdujących się na trasie spływu.

6. Oznakowanie szlaku wodnego w miejscowości Zwierzyń

7. Oznakowanie szlaku poblizu elektrowni w Stalowej Woli

Infrastrukturę hydrotechniczną i turystyczną szlaków kajakowych powinna cechować:

1. Trwałość i dbałość o środowisko naturalne

Ze względu na warunki użytkowania, gdzie pomosty i elementy małej architektury pól biwakowych narażone są na działanie warunków atmosferycznych, a w przypadku pomostów – wody, wskazanym jest użycie do ich wykonania materiałów naturalnych i ekologicznych, jakim jest odpowiednio zaimpregnowane drewno. Należy unikać konstrukcji wykonanych ze stali, betonu czy tworzyw sztucznych – do wykonania ciągów komunikacyjnych zalecane są drewno oraz piasek i żwir.

2. Funkcjonalność

Turysta-kajakarz nie ma wygórowanych wymagań, poza zapewnieniem wygodnego miejsca do wypoczynku, spożycia posiłku i poczucia bezpieczeństwa. Zalecane są proste konstrukcje o niskich kosztach wykonania i odtworzenia w przypadku działania warunków atmosferycznych czy aktów wandalizmu.

3. Ekologia oraz ograniczona do minimum ingerencja w środowisko naturalne

Wykonanie pomostów i przystani wodnych powinno jak najmniej ingerować w środowisko naturalne i krajobraz. Zalecane są pomosty, które w minimalnym stopniu ingerują w brzeg rzeki. Ze względów bezpieczeństwa kajakarzy i możliwość korzystania ze szlaków przez osoby z niepełnosprawnościami, przy wysokich i niedostępnych brzegach oraz z uwagi na głębokość i zróżnicowany poziom wody możliwe jest wykonanie pomostów kaskadowych ingerujących w brzegi rzeki.

8. Pomost kaskadowy – Wda

9. Przykład ingerencji w stopniu minimalnym w brzeg rzeki Chocina na Kaszubach.

Pomosty powinny być budowane w miejscach z dogodnym dojazdem, gdzie jest już istniejący i najłatwiejszy dostęp do wody (niski brzeg, pobliskie istniejące miejsca poboru wody przez rolników), co znacznie ograniczy ingerencje w brzeg rzeki.

10. San w okolicach Przemyśla.

11. San w okolicach Rudnika nad Sanem.

W miarę możliwości pola biwakowe i miejsca odpoczynku powinny być wykonywane na istniejących już łąkach czy polanach, wykorzystując naturalne ukształtowanie terenu oraz posiadające w miarę możliwości uzbrojenie: prąd, woda, kanalizacja oraz dobry dojazd.

Każde miejsce odpoczynku powinno być wyposażone w toalety – co najmniej przenośne.

W przypadku pól biwakowych i stanic wodnych o wyższym standardzie, w razie braku stałych toalet i pryszniców, można wdzierżawić kontenery sanitarne, zbiorniki na wodę czystą i ścieki, które będą obsługiwane przez operatora. Energia może być dostarczana z agregatów prądotwórczych.

12. Kontener sanitarny.

13. Zbiornik na wodę, ścieki.

4. **Architektura elementów wyposażenia stanic wodnych zgodna z tradycją i specyfiką danego regionu** – pozwala budować markę regionu oraz oddaje jego specyfikę.

W przypadku województwa podkarpackiego wszystkie elementy powinny być wykonane z drewna, dachy powinny być pokryte gontem. Można wykorzystać także elementy charakterystyczne i tradycje regionu jak np. wikliniarstwo w Rudniku nad Sanem.

14. Brama wjazdowa na pole biwakowe w Rudniku nad Sanem wykorzystująca tradycje wikliniarskie regionu.

5. Ogólna charakterystyka rzeki San

San jest prawobrzeżnym dopływem Wisły o długości 457,76 km. Na odcinku 54 km jest rzeką graniczną między Polską i Ukrainą. Powierzchnia zlewni to 16 861 km², z czego: 14 390 km² w Polsce i 2471 km² na Ukrainie. Źródło Sanu znajduje się na terenie Ukrainy, na wysokości około 925 m n.p.m., na południowo-wschodnich stokach Piniaskowego w Bieszczadach Zachodnich, w pobliżu miejscowości Sianki.

Od źródeł, prawie po wylot z Karpat pod Przemyślem, dolina Sanu przebiega zakolami. Na tym obszarze jest głęboka, wycięta w skałach fliszowych. San, płynąc wartkim nurtem, podcina zbocza doliny, w której odsłaniają się pionowo ustawione ławice piaskowców i łupków warstw krośnieńskich; te same wytwory fliszowe, w postaci ostrych ławic, sterczą w korycie rzeki ponad taflą wody. Cechy charakterystyczne doliny Sanu to: strome zbocza z podcięciami skalnymi, osuwiska, rumowiska skalne i wysokie poziomy tarasowe z cokołem skalnym, na którym leżą żwiry rzeczne.

Z Bieszczadów rzeka spływa na Pogórze Bukowskie. Między Leskiem i Sanokiem San płynie szeroką, rozległą doliną, wypreparowaną w piaskowcowo-łupkowej serii fliszu. Nad jego prawym brzegiem, prawie równoległe do biegu rzeki, ciągną się Góry Słonne, w których San tworzy przełom w rejonie Trepczy i Międzybrodzia. Dalej rzeka płynie na północ i na wschód między pogórzami Dynowskim i Przemyskim, prowadząc do Przemyśla, gdzie kończy się jej górski charakter. Odcinek ze Zwierzynia koło Myczkowiec do Przemyśla stanowi najbardziej atrakcyjny szlak kajakowy z najlepiej rozwiniętą infrastrukturą turystyczną wodną oraz bazami noclegowymi. Na wschód od Przemyśla, na terenie tzw. Bramy Przemyskiej, San zatacza łuk na północ i ponownie, tym razem już ostatecznie, przyjmuje kierunek północno-zachodni. Na tym odcinku rzeka płynie Doliną Dolnego Sanu, stanowiącą część Kotliny Sandomierskiej. San zbiera liczne, niewielkie dopływy z Pogórza Dynowskiego i Płaskowyżu Kolbuszowskiego na zachodzie, oraz z Płaskowyżu Tarnogrodzkiego i Równiny Biłgorajskiej na wschodzie. Na tym odcinku wielokrotnie zmienia się szerokość doliny Sanu – na ogół jest szeroka (do 10 km), wyścielona piaskami, pokryta łąkami i lasami łągowymi puszczy Solskiej i Sandomierskiej.

Brzegi rzeki są wysokie i trudno dostępne, występują liczne zakola, mokradła oraz starorzecza. San często płynie tutaj także długimi prostymi odcinkami, a jego brzegi chronią wały przeciwpowodziowe. Uchodzi do Wisły na północny wschód od Sandomierza w okolicy Dąbrówki Pniowskiej.

Średni spadek doliny rzecznej Sanu na całej długości wynosi 1,44‰. Uwzględniając spiętrzenie rzeki w Solinie i Myczkowcach, spadek na poszczególnych odcinkach kształtuje się następująco: górny San od ujścia potoku Negryłów do Procisnego (58,5 km) – 3,5‰, Procisne–Rajskie (30,5 km) – 3,8‰; odcinek środkowy ze Zwierzynia do Przemyśla (158 km) – 0,95‰; dolny San od Przemyśla do ujścia do Wisły (173 km) – 0,31‰.

6. Turystyka kajakowa na rzece San – stan aktualny

Ze względu na zróżnicowany pod względem budowy geologicznej charakter terenów, przez które przepływa San, szlak kajakowy podzielono na dwa odcinki:

- San Środkowy
- San Nizinny

San Środkowy: Zwierzyn–Przemyśl – 158 km.

Na tym odcinku San w większości posiada charakter górski: jest dość płytki, w nurcie pojawiają się głazy oraz, rzadziej, poprzeczne progi oraz półki skalne. Stan wody zależny jest od pracy elektrowni w Solinie. Średni spadek wody wynosi 0,95‰, w początkowym odcinku 1,7‰, a w okolicach Przemyśla 0,6‰.

San między Leskiem i Sanokiem przepływa szeroką doliną przez Pogórze Bukowskie, wzdłuż prawego brzegu równolegle ciągnie się pasmo Gór Słonnych, w których, w okolicy Trepczy i Międzybrodzia, rzeka tworzy przełom. Płynąc dalej pomiędzy Pogórzem Dynowskim i Przemyskim, zmienia kierunek na wschodni i dopływa do Przemyśla. Poza odcinkiem ze Zwierzynia do Sanoka, gdzie jest większy spadek wody, kamieniste dno oraz występują jeszcze głazy i skalne progi, San jest rzeką łatwą i dostępną nawet dla początkujących kajakarzy i nadaje się do organizowania turystyki rodzinnej.

Ze względu na dostępność szlaku, liczne atrakcje turystyczne, przyrodnicze oraz w miarę rozwiniętą infrastrukturę turystyczną i bazę noclegową agroturystyczną, turystyka wodna na tym odcinku jest najlepiej rozwinięta. Na tym terenie działa też wiele biur turystycznych organizujących spływy kajakowe oraz pontonowe na całej długości szlaku lub na wybranych odcinkach.

Brak jest natomiast typowej dla turystyki kajakowej infrastruktury w postaci pomostów, miejsc odpoczynku kajakarzy, pól biwakowych oraz sanitariatów. Jedynym miejscem najlepiej zorganizowanym na całym odcinku Środkowego Sanu jest miejscowość Słonne, gdzie znajduje się w pełni zagospodarowane pole biwakowe wyposażone w sanitariaty, prysznice oraz zadaszony ławy przy których turyści mogą przygotować i spożyć posiłek.

Z uwagi na brak infrastruktury najczęściej organizowanymi spływami kajakowymi są spływy jednodniowe.

Najpopularniejszymi szlakami kajakowymi na tym odcinku Sanu są:

- Sanok–Mrzygłód – 13 km,

– Dynów–Słonne – 18km.

San nizinny: Przemyśl–ujście do Wisły – 173km.

San od Przemyśla do ujścia do Wisły posiada nizinny charakter. Rzeka jest szeroka – do 150 m – i płynie łagodnymi zakrętami. Występują tam proste odcinki często przekraczające 1 km długości. Dno powoli zmienia się z kamienistego na piaszczyste, w dolnym odcinku występują długie piaszczyste łachy, wyspy oraz mielizny. San może tam być zdradliwy ze względu na różnice głębokości: od mielizn występujących na środku rzeki nawet do 2 m głębokości, oraz ze względu na dość wartki nurt i podmyte brzegi. Brzegi Sanu na tym odcinku są często niedostępne: wysokie, pionowe i porośnięte roślinnością uniemożliwiającą wyjście na brzeg. Mało jest też zorganizowanych miejsc do odpoczynku. W górnym odcinku szlaku są to kamieniste plaże, natomiast w dolnym odcinku piaszczyste łachy oraz przeprawy promowe i miejsca dojazdu do rzeki, w których rolnicy czerpią wodę do nawadniania pól. Jedyne zorganizowane miejsca to MOR-y przebiegające w pobliżu Wschodniego Szlaku Rowerowego Green Velo. Odcinek nizinny jest łatwy i dostępny dla kajakarzy o różnym stopniu zaawansowania. Od Jarosławia San jest dostępny nie tylko dla kajaków i pontonów, ale także płaskodennych łódek oraz łodzi z silnikami zaburtowymi. Na tym odcinku nie ma wielu zagospodarowanych miejsc biwakowych, pomostów, toalet, koszy na śmieci. Dogodne miejsca do biwakowania znajdują się w pobliżu przepraw promowych, gdzie gminy koszą trawę wokół dojazdu do promu. Promy na tym odcinku znajdują się w miejscowościach: Wyszatyce, Manasterz oraz Czekaj Pniowski. Możliwy jest także biwak w pobliżu nieczynnego promu w Nielepkowicach, gdzie znajdują się zadaszone ławy. Teren nie jest już niestety utrzymywany. Miejsce do biwaku znajduje się także w Ulanowie, w miejscu, gdzie firma Flisackie Spływy Mieczysław Łabędzki rozpoczyna spływy. Na trasie od Przemyśla do ujścia Sanu do Wisły znajduje się wiele dogodnych i urokliwych miejsc z w miarę dobrym dostępem od wody, gdzie można biwakować „na dziko”. Nie są to miejsca zagospodarowane.

Odcinek nizinny Sanu nie jest już tak atrakcyjny krajobrazowo jak etapy położone w górnej części rzeki. Płynie się doliną, wysokie, zakrzaczone, niedostępne brzegi uniemożliwiają wyjście z kajaka. Rzadko występują lasy czy otwarte przestrzenie pól uprawnych. Wzdłuż brzegów rosną w większości wierzby oraz olchy. Uroku spływowi nadają liczne naturalnie zadrzewione wyspy oraz piaszczyste łachy, na których można się zatrzymać na krótki odpoczynek.

San na całej długości objęty został obszarem Natura 2000 i ochronie podlegają nie tylko naturalne składniki przyrody, ale również siedliska ukształtowane przez człowieka i utrzymywane dzięki jego działalności.

Na nizinnym odcinku nie ma dużego ruchu turystycznego. Organizowane są najczęściej spływy wieloetapowe organizowane przez kluby kajakowe oraz biura podróży. Wynika to z braku miejsc odpoczynku, stanic wodnych oraz infrastruktury przyjaznej kajakarzom.

Planując budowę infrastruktury hydrotechnicznej oraz turystycznej należy uwzględnić charakter rzeki San oraz następujące czynniki:

1. Rzeka San na całym odcinku posiada zróżnicowany poziom wody ze względu na zaporę wodną w Solinie oraz opady atmosferyczne. Dla bezpiecznego korzystania ze szlaku wodnego konieczne jest

budowanie pomostów o charakterze kaskadowym. Powinny być budowane wzdłuż brzegu i powinny posiadać szerokość ok. 15 m, co umożliwi bezpieczne cumowanie 3 kajaków. Należy uwzględnić też obowiązujące prawo budowlane w tym zakresie. Budowa pomostów o szerokości większej niż 3 m. wymaga uzyskania we właściwym urzędzie pozwolenia na budowę (do 3 m. wystarczy zgłoszenie).

2. Brzegi rzeki San, szczególnie w odcinku nizinnym, są wysokie, zakrzaczone i przez to trudnodostępne. W tych miejscach jest także wysoki poziom wody, co znacznie ogranicza bezpieczeństwo kajakarzy. Budowa pomostów w takich miejscach będzie wymagała ingerencji w brzeg rzeki.

3. Dla komfortu kajakarzy oraz ochrony środowiska naturalnego konieczne jest wyposażenie stanic wodnych oraz miejsc odpoczynku kajakarzy w toalety oraz, w miarę możliwości, łazienki z prysznicami. Przy ograniczonych możliwościach uzbrojenia terenu w niezbędną infrastrukturę można na czas trwania sezonu turystycznego wydzierżawić przenośne toalety przenośne, a w przypadku lepiej zorganizowanych pól biwakowych i stanic kontenery sanitarne wraz ze zbiornikami na czystą wodę oraz ścieki. Zapewnienie zaspokojenia tych potrzeb jest decydujące o atrakcyjności szlaku kajakowego.

7. Analiza Miejsc Przyjaznych Kajakarzom zlokalizowanych w miejscach wskazanych przez gminę.

Zwierzyń gm. Olszanica

Miejsce wskazane przez gminę na realizację inwestycji znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie rzeki San. Działka nr. 100/21 o powierzchni 10,76 ha jest własnością gminy. Teren jest płaski, niezadrzewiony, z bardzo dobrym dojazdem drogą asfaltową. Miejsce położone jest w wyjątkowych okolicznościach przyrodniczych: od strony drogi zalesione wzgórze, natomiast na drugim brzegu Sanu położona jest wieś Zwierzyń z zabytkowym kościołem oraz źródłem – miejscem wielu pielgrzymek i wycieczek turystów. Brzeg rzeki w tym miejscu nie jest wysoki, co ułatwia budowę przystani kajakowej bez znacznej ingerencji w brzeg rzeki. Ze względu na ukształtowanie terenu oraz fakt, że miejscowość Zwierzyń jest początkiem szlaku kajakowego Sanu Środkowego, wskazane jest w tym miejscu wybudowanie stacji wodnej z pełnym węzłem sanitarnym, polem biwakowym oraz miejscami postoju kamperów. Miejsce to może też stanowić doskonałą bazę wypadową do zwiedzania całych Bieszczadów oraz Gór Słonnych. Odcinek Sanu w tym miejscu jest znanym w całej Europie łowiskiem wędkarzy muchowych, co także wpływa na atrakcyjność lokalizacji. Jedynym utrudnieniem dla prowadzenia turystyki kajakowej jest zmieniający się okresowo poziom wody w Sanie wynikający z pracy elektrowni w Solinie oraz opadów atmosferycznych. Władze gminy zdecydowane są na realizację w tym miejscu takiej inwestycji, wykonanie uzbrojenia terenu oraz utrzymywanie jej.

15. Zwierzyń – miejsce pod realizację inwestycji.

16. Brzeg Sanu w Zwierzyniu w miejscu brodu.

Szacunkowy koszt inwestycji:

- 100 000 zł – stacja kajakowa;
- 450 000 zł – miejsce postoju i obsługi kamperów

Nadleśnictwo Lesko

Z uwagi na brak zainteresowania Nadleśnictwa Lesko budową i utrzymaniem infrastruktury dla uprawiania turystyki kajakowej, proponowana inwestycja: budowa ścieżki rowerowej oraz zadaszonych wiat dla turystów na trasie przebiegającej wzdłuż rzeki San od Zwierzynia do Leska nie podlega tematyce audytu.

Z punktu widzenia walorów krajobrazowych oraz przyrodniczych, rozwoju turystyki rowerowej i podniesienia atrakcyjności regionu, projekt warty jest realizacji i pomocy przy znalezieniu właściwych źródeł finansowania.

Gmina Lesko

Z uwagi na walory turystyczne, istniejące zabytki, pływalnię o wysokich walorach użytkowych, Lesko jest jedną z najważniejszych miejscowości turystycznych Podkarpacia. Może stać się miejscem „wypadowym” w Bieszczady dla turystów, którzy podróżują po województwie podkarpackim kamperem bądź zwiedzają region kajakiem. Budowa stacji wodnej z pełną infrastrukturą oraz miejsc dla kamperów znacznie podniesie atrakcyjność miasta i najbliższej okolicy.

Władze gminy do realizacji projektu wytypowały 3 alternatywne lokalizacje:

- przystań „Pod Zamkiem” w Lesku;
- przystań umiejscowioną na działce, na której znajduje się pływalnia Aquarius;
- przystań w Postołowie.

Po dokonaniu analizy miejsc proponowanych do realizacji inwestycji wskazanym jest umiejscowienie jej na terenie działki, na której znajduje się pływalnia Aquarius. Ze względu na ukształtowanie terenu, istniejące już uzbrojenie, dostęp do mediów, dobry dojazd, a także planowaną przez gminę budowę miejsc dla kamperów, wskazanym jest w tym miejscu wybudowanie stacji kajakowej z pomostem oraz pełną infrastrukturą sanitarną.

17. Lesko – teren w pobliżu pływalni Aquarius proponowany pod inwestycję.

18. Brzeg Sanu w miejscu proponowanej inwestycji.

Niski brzeg oraz dostęp do wody nie wymusza na inwestorze dużej ingerencji w brzeg rzeki. Zaletą działki jest dostęp do wszystkich mediów, co pozwala na wybudowanie stacji o wysokim poziomie użytkowym.

Proponowana lokalizacja stacji w Postołowie może być miejscem odpoczynku dla kajakarzy płynących do Sanoka, ewentualnie stanowić etap końcowy spływów zaczynających się w Lesku, o długości 6 km i trwających ok. 2 godzin. Powrót do Leska może odbywać się rowerami, które będą dostępne na przystani w Postołowie. Z uwagi na atrakcyjność szlaku, walory widokowe oraz pionowe ściany skalne z odsłoniętym fliszem karpackim może być to dużą atrakcją turystyczną Leska i bardzo dobrym produktem turystycznym regionu.

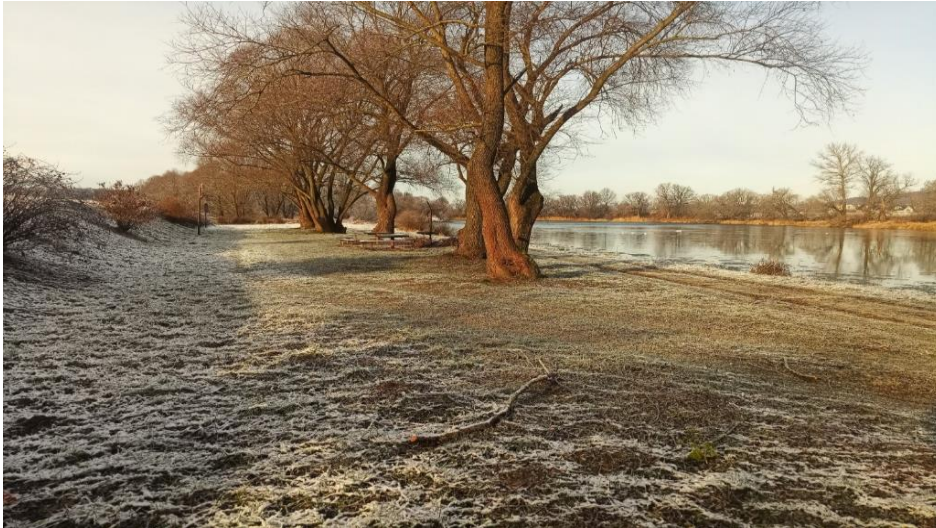
Po wybudowaniu brakującego połączenia rowerowego (o które stara się Nadleśnictwo Lesko) z miejscowości Zwierzyn do Leska (ok. 2 km) podobny szlak kajakowo-rowerowy o wyjątkowych walorach krajobrazowych i przyrodniczych można stworzyć na tym odcinku Sanu. Konieczne jest tutaj do organizacji i obsługi szlaku nawiązanie współpracy między gminami Lesko, Olszanica oraz Nadleśnictwem Lesko. Szlak ten, o długości 12 km, może stać się jednym z najlepszych produktów turystycznych regionu i atrakcją dla turystów z całej Polski pragnących aktywnego wypoczynku.

Szacunkowe koszty realizacji inwestycji:

- 1 000 000 zł – stacja wodna;
- 2 500 000 zł – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Gmina Zagórz

Gmina planuje inwestycję na działce znajdującej się w niedalekiej odległości od ujścia rzeki Osława do Sanu, będącej w zasobach Gminy. Teren przeznaczony pod inwestycję posiada bardzo dobry dojazd, jest płaski, z dobrym dostępem do wody, nie wymagający dużej ingerencji w brzeg rzeki. Teren aktualnie nie posiada uzbrojenia. Na działce umiejscowionej wzdłuż Sanu znajdują się obiekty rekreacyjne: ławy i stoły oraz miejsce na ognisko.

19. Miejsce inwestycji.

Zakres inwestycji to budowa pomostu, zadaszonych ław oraz przenośnych toalet. Gmina deklaruje gotowość utrzymania inwestycji w czasie trwania projektu.

Z uwagi na bezpieczeństwo kajakarzy wymagana jest niewielka ingerencja w brzeg rzeki i budowa pomostu kaskadowego. Miejsce to stanie się punktem odpoczynku kajakarzy płynących z Leska do Sanoka szlakiem o długości 21 km.

Ze względu na znajdujący się przed ujściem Osławy do Sanu próg wodny, wskazane jest wybudowanie zorganizowanej przenoski w tym miejscu: dwa pomosty kajakowe po obu stronach przeszkody.

20. Próg wodny w Zagórze.

Szacunkowy koszt inwestycji – 250 000 zł.

Gmina Miejska Dynów

Miasto Dynów należy do jednych z najważniejszych miejscowości w przebiegu rzeki San. Z uwagi na bardzo dobre skomunikowanie z innymi miejscowościami, bliską odległość od najważniejszych zabytków Podkarpacia oraz atrakcje przyrodnicze, Dynów może stać się stałą bazą wypadową dla turystów zwiedzających region. Miasto planuje dużą inwestycję, która będzie obejmować wybudowanie stacji kajakowej oraz miejsca postoju i obsługi kamperów. Miasto obie te inwestycje traktuje łącznie, opracowując wspólną dokumentację dla obu projektów.

21. Dynów – proponowane miejsce pod inwestycję.

Teren przeznaczony pod inwestycję znajduje się w atrakcyjnym miejscu na prawym brzegu po obu stronach mostu drogowego. Działki w większości są własnością Gminy Miejskiej Dynów. Pozostałe działki zostaną wdzierżawione od Przedsiębiorstwa „Wody Polskie” oraz zakupione od prywatnych właścicieli. Teren jest płaski, z dobrym dostępem do wody, wymagający jednak dostosowania linii

brzegowej. Działka nie posiada aktualnie uzbrojenia, ale w perspektywie wybudowania miejsc obsługi kamperów zostanie w nie wyposażona.

Zakres planowanej inwestycji:

- dostosowanie linii brzegowej;
- utworzenie plaży;
- wybudowanie pomostów;
- montaż zadaszonych ławostolów, drewnianych altan;
- suszarki dla kajaków, miejsca dla przechowywania rowerów;
- budowa sanitariatów (wspólne dla kajaków i kamperów).

22. Dynów – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Z uwagi na możliwości organizacyjne i potencjał Gminy Miejskiej Dynów inwestycja jest możliwa do realizacji. W związku z podobnymi planami inwestycyjnymi Gminy Dynów oraz wysokimi kosztami realizacji zadania (ok. 3 000 000 zł.), proponuje się rozważyć zasadność tej inwestycji w tej lokalizacji. Proponuje się nawiązać współpracę z Gminą Dynów i wspólnie zrealizować tę inwestycję w miejscu przez nią zaproponowanym i opisanym niżej.

Gmina Dynów

Gmina Dynów zaplanowała swoją inwestycję w oparciu o wybudowaną w 2006 roku Stację Wodną „Pod Dębiną”, która jest jej własnością. Na terenie stacji znajdują się sanitariaty, prysznice, miejsca biwakowe, istnieje możliwość ustawienia przyczep kempingowych. Do ośrodka należą także boiska sportowe oraz miejsca indywidualnej rekreacji. Teren jest w pełni uzbrojony. Działka o powierzchni 60 arów, na której znajduje się stacja, kończy się w bliskiej odległości rzeki San.

23. Gmina Dynów – proponowane miejsce pod inwestycję.

24. Gmina Dynów – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Zakres planowanej inwestycji:

- budowa pomostów dla kajaków;
- suszarek dla kajaków;
- miejsca biwakowe.

Gmina planuje także w tym miejscu zorganizować miejsca postoju i obsługi kamperów.

Z uwagi na istniejący potencjał działki – zagospodarowany ośrodek z pełną infrastrukturą sanitarną, bardzo dobry dojazd, miejsce z dala od zgiełku miejskiego i ruchliwych ciągów komunikacyjnych, a jednocześnie w bliskiej odległości od centrum Dynowa – inwestycja w tym miejscu jest wskazana.

Na uwagę zasługuje też stosunkowo niski koszt realizacji tej inwestycji – 500 tys. zł – obejmujący budowę stacji oraz miejsc obsługi kamperów, będących uzupełnieniem i zwiększeniem potencjału istniejącego ośrodka.

Gmina Dubiecko

Gmina Dubiecko jest właścicielem dwóch bardzo atrakcyjnych działek z bezpośrednim dostępem do rzeki San: w miejscowości Słonne oraz w położonym 5 km w dół rzeki Wybrzeżu. Miejscowości te, ze względu na położenie, walory krajobrazowe, bliski dojazd z głównych szlaków komunikacyjnych, bliskość wyjątkowych zabytków architektury oraz atrakcji przyrodniczych, należą do najpopularniejszych miejsc turystycznych na Podkarpaciu. Szczególną popularnością cieszy się Słonne, które jest najlepiej przygotowane do obsługi ruchu turystycznego: oferuje pole biwakowe, możliwość ustawienia przyczepy kempingowej, zaparkowania kampera oraz wyposażone jest w infrastrukturę sanitarną: stałe toalety oraz prysznice. Słonne oraz Wybrzeże leżą na trasie najpopularniejszego szlaku kajakowego zaczynającego się w Dynowie i kończącego w Słonnym lub Wybrzeżu. Tutaj także rozpoczynają się spływy kajakowe w dół Sanu. W okolicy działa kilka firm organizujących spływy kajakowe na odcinku od Temeszowa do Przemyśla.

25. Słonne – miejsce proponowanej inwestycji.

26. Słonne – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

27. Wybrzeże – proponowane miejsce pod inwestycję.

28. Wybrzeże – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Dla podniesienia atrakcyjności miejscowości oraz wyższego poziomu obsługi turystów, proponowane przez Gminę inwestycje powinny zostać koniecznie zrealizowane w obu miejscowościach.

Zakres inwestycji obejmuje:

- budowę pomostów dla kajaków;
- dostosowanie linii brzegowej;
- budowę wiat dla turystów;
- ustawienie toalet przenośnych.

W przypadku miejscowości Słonne będzie to rozbudowa i uzupełnienie istniejącej infrastruktury turystycznej. Po zrealizowaniu inwestycji miejscowość Wybrzeże zyska na atrakcyjności i będzie pełnić funkcję miejsca odpoczynku kajakarzy.

Szacunkowy koszt inwestycji – 1 200 00 zł.

Gmina Krzywca

Gmina Krzywca planuje swoją inwestycję w miejscowości Chyrzyna, na prawym brzegu Sanu, za mostem drogi prowadzącej z Krzywcy do Chyrzyny. Działka jest bardzo malowniczo umiejscowiona w spokojnej okolicy, przylega bezpośrednio do brzegów Sanu, jest płaska i oferuje łatwy dostęp do rzeki. Działka nie posiada na razie uzbrojenia, które jest możliwe do wykonania, gdy Gmina będzie realizować projekt budowy miejsc obsługi kamperów. W pobliżu przebiega Wschodni Szlak Rowerowy Green Velo, co ułatwia realizację turystycznych projektów kajakowo-rowerowych.

29. Chyrzyna – proponowane miejsce pod inwestycję.

30. Chyrzyna – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Zakres planowanej inwestycji:

- dostosowanie linii brzegowej;
- budowa pomostu dla kajaków;
- budowa zadaszonych wiat;
- toalety przenośne.

Zakładany koszt realizacji zadania to 250 000 zł.

Planowana przez gminę inwestycja jest bardzo ważna ze względu na organizację turystyki kajakowej. Stacja w Chyrzynie będzie miejscem odpoczynku kajakarzy z możliwością biwakowania na trasie dłuższego spływu. Tutaj mogą rozpoczynać się jednodniowe spływy kajakowe do Krasiczyna lub dłuższe do Przemyśla z przerwą na odpoczynek w Krasiczynie.

Gmina Krasiczyn

Ważną i konieczną do realizacji, ze względu na przebieg szlaku kajakowego rzeką San, jest inwestycja planowana przez Gminę Krasiczyn. W miejscu tym mogą rozpoczynać się spływy kajakowe do Przemyśla oraz kończyć te rozpoczęte w Chyrzynie. Miejsce to będzie pełnić funkcje miejsca odpoczynku kajakarzy.

Działka, na której Gmina planuje inwestycję, posiada bezpośredni i łatwy dostęp do wody, nie wymagający dużej ingerencji w brzeg Sanu. Teren jest płaski, z możliwością uzbrojenia, posiada dobry dojazd. Miejsce to w tej chwili jest wykorzystywane do rekreacji.

31. Krasiczyn – proponowane miejsce pod inwestycję.

32. Krasiczyn – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Zakres planowanej inwestycji:

- dostosowanie linii brzegowej;
- budowa pomostu;
- budowa zadaszonych wiat;
- ustawienie przenośnych toalet.

Planowany koszt inwestycji: 100 000zł.

Budowa miejsc postojowych dla kamperów: 500 000 zł.

Gmina Miejska Przemyśl

Miasto Przemyśl jest bardzo ważnym miejscem na mapie turystycznej Podkarpacia. Położenie, liczne zabytki, potencjał gospodarczy i możliwości uprawiania różnych form turystyki sprawiają, że inwestycje w infrastrukturę turystyczną w Przemyślu są konieczne.

Gmina Miejska Przemyśl zaplanowała swoją inwestycję w miejscu funkcjonującej w latach poprzednich stancy wodnej. Znajduje się ona na lewym brzegu Sanu za mostem kolejowym. Na tym terenie zaplanowana była już inwestycja zakładająca budowę:

- wielofunkcyjnego budynku z zapleczem sanitarnym oraz pokojami gościnnymi;
- sezonowego pomostu pływającego ze slipem do wyciągania kajaków oraz innego sprzętu

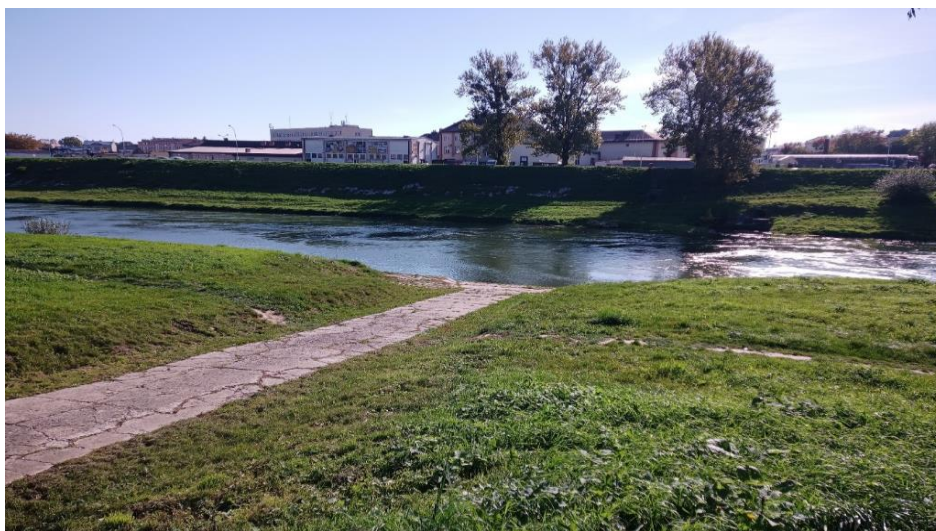
wodnego;

- zadaszonej wiaty grillowej;
- małej architektury: ławki, stojaki na rowery;
- boiska do siatkówki plażowej.

Realizacja stancy w tym miejscu wymaga dostosowania linii brzegowej ułatwiającej dostęp do Sanu. Koszt planowanej inwestycji to 2 234 000zł (poziom cen z 2015 r.). Plany budowy stancy są nadal aktualne.

33. Przemyśl – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

34. Przemyśl – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Miasto Przemyśl planuje także wybudowanie miejsca postoj i obsługi kamperów. Inwestycja ta jest wyjątkowo wskazana ze względu na organizację i rozwój turystyki na terenie województwa podkarpackiego. Miejsce, gdzie planowana jest inwestycja, znajduje się na terenie dolnej stacji wyciągu narciarskiego. Działka posiada dostęp do rzeki San, a w pobliżu znajduje się wiele atrakcji turystycznych i rekreacyjnych. Teren posiada pełen dostęp do mediów.

Proponuje się rozważyć budowę stacji wodnej w tej lokalizacji, ze względu na planowaną budowę infrastruktury dla kamperów. Teren przeznaczony pod inwestycję jest na tyle duży (1,2 ha), że można połączyć te inwestycje w jedną całość. Koszt realizacji obu tych inwestycji w tym miejscu będzie relatywnie mniejszy niż budowa obiektów w różnych lokalizacjach.

Koszt budowy miejsca obsługi kamperów z infrastrukturą turystyczną (wiaty dla turystów, miejsca do grillowania) to ok. 800 000 zł wg szacunków gminy. Uzupełnienie inwestycji o stanicę wodną oraz pole biwakowe to szacunkowy koszt 300 000zł.

Niezbędną inwestycją dla bezpieczeństwa kajakarzy jest przebudowa przepławki dla kajaków w miejscowości Ostrów.

Gmina Żurawica

Ze względu na brak możliwości wyłączenia planowanych pod inwestycję gruntów z produkcji rolnej, inwestycja nie będzie realizowana.

Gmina Stubno

Gmina Stubno planuje swoją inwestycję w miejscowości Barycz. Działka leży w bliskiej odległości od rzeki San i jest własnością gminy. Teren jest płaski, posiada walory krajobrazowe i w pełni nadaje się na budowę stacji wodnej z miejscami do biwakowania. Już w tej chwili jest wykorzystywany jako miejsce odpoczynku kajakarzy płynących w dół Sanu oraz jako „dzikie” pole biwakowe. W bliskiej odległości znajdują się boisko sportowe oraz urządzenia indywidualnej rekreacji.

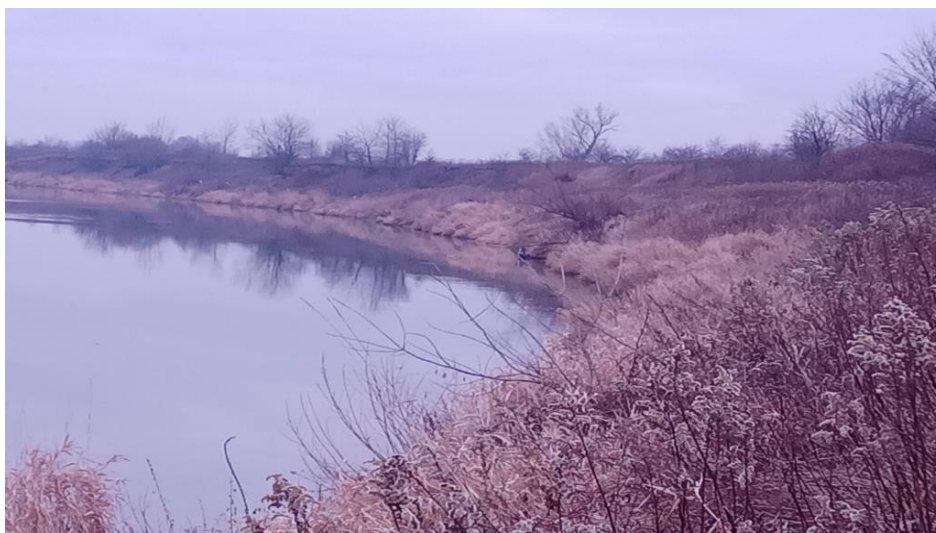
Zakres inwestycji to:

- dostosowanie linii brzegowej;
- budowa pomostu i ślipu do wyciągania kajaków;

- budowa wiat dla turystów;
- toalety przenośne.

35. Barycz – proponowane miejsce pod inwestycję.

36. Barycz – proponowane miejsce pod inwestycję (brzeg).

Lokalizacja stancy w tym miejscu jest wskazana ze względu na możliwość bezpiecznego i wygodnego odpoczynku dla kajakarzy płynących w dół Sanu. Proponuje się poszerzenie inwestycji o możliwość biwakowania kajakarzy oraz innych turystów chcących wypoczywać i obcować z naturą . Szacunkowy koszt inwestycji – 400 000zł.

Gmina Radymno

Gmina Radymno inwestycję zaplanowała po prawej stronie drogi krajowej nr 94 prowadzącej do przejścia granicznego w Korczowej, za mostem drogowym na rzece San. Teren przewidziany pod inwestycję jest płaski i posiada dobry dojazd z drogi krajowej.

Zakres inwestycji obejmuje:

- wykonanie 4 altan wyposażonych w stoły i ławy;
- suszarki dla kajaków;

- kosze na śmieci;
- demontowanych na zimę: pomostu oraz kontenera sanitarnego.

Budowa w planowanym miejscu stacji wymaga usunięcia porastających brzeg Sanu drzew, aby uzyskać dostęp do rzeki oraz ingerencję w stosunkowo wysoki brzeg w celu wykonania pomostu.

37. Miejsce proponowanej inwestycji.

38. Brzeg Sanu w miejscu inwestycji.

Ze względu na planowaną inwestycję w miejsca dla kamperów nad Zalewem Radymno, w bliskiej odległości od miejscowości Jarosław (ok. 15 km szlakiem wodnym), stacja kajakowa może być doskonałym miejscem dla rozpoczęcia spływów kajakowych do Jarosławia, gdzie planowana jest także budowa stacji wodnej. Wpłyne to na poszerzenie oferty turystycznej regionu oraz stworzy okazję do aktywnego wypoczynku mieszkańców.

Z uwagi na bliskość mostu drogowego i ruchliwej drogi, można rozważyć przeniesienie inwestycji ok. 300 m w górę rzeki, gdzie znajduje się kamienista plaża, niski brzeg i wystarczający teren dla wykonania zaplanowanej infrastruktury. Odległość od ruchliwej drogi zapewni kajakarzom ciszę i możliwość obcowania z naturą.

39. Brzeg Sanu w miejscu alternatywnej lokalizacji.

40. Proponowane alternatywne miejsce inwestycji.

Dla realizacji tej inwestycji oraz organizacji spływów kajakowych do Jarosławia, konieczne jest w miejscowości Zgoda oczyszczenie koryta rzeki pod mostem kolejowym na rzece San z pozostałości wcześniej istniejących mostów. Miejsce to jest wyjątkowo niebezpieczne i uniemożliwia bezpieczny spływ z Radymna do Jarosławia. Można ewentualnie wykonać zorganizowaną przenoskę na prawym brzegu Sanu wykonując dwa pomosty kaskadowe lub pływające po obu stronach mostu.

41. San w miejscowości Zgoda – most kolejowy.

Szacunkowe koszty inwestycji:

- ok.1 000 000 zł – przystań kajakowa;
- 3 200 000 zł – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Gmina Miejska Jarosław

Gmina Miejska Jarosław zaplanowała inwestycje na Bulwarach nad Sanem. Działki przeznaczone pod inwestycję są własnością Gminy oraz posiadają bezpośredni dostęp do rzeki. Zaletą jest ich bliska odległość od centrum, zabytkowego rynku oraz innych atrakcji miasta. Jest to inwestycja bardzo ważna dla miasta, przyczyniająca się do jego rozwoju gospodarczego oraz zwiększająca i uzupełniająca ofertę turystyczną. Inwestycja będzie ważnym punktem na planowanym szlaku kajakowym wzdłuż rzeki San od Przemyśla do jego ujścia do Wisły.

42. Teren przeznaczony pod inwestycję.

Gmina Jarosław, w czasie sporządzania audytu, jest gminą najlepiej przygotowaną do realizacji inwestycji: posiada szczegółowe plany oraz uzyskała decyzję budowlaną od starosty jarosławskiego. Inwestycja będzie także przygotowana dla obsługi kamperów.

Planowany koszt inwestycji: 13 126 000 zł.

Gmina zaplanowała szeroki zakres robót, w tym uwzględnienie potrzeb osób z niepełnosprawnościami:

- przygotowanie pełnej infrastruktury dla obsługi spływów kajakowych: pomost, slip do wyciągania kajaków, suszarki;
- budowa miejsc aktywnego wypoczynku: boisko do siatkówki plażowej, koszykówki, piłki nożnej oraz miejsc indywidualnej rekreacji;
- miejsca do grillowania wyposażone w stoły, ławy, pergole;
- planowane jest pełne uzbrojenie terenu, co pozwoli na wybudowanie obiektów z pełnym zapleczem sanitarnym;
- budowę obiektu administracyjno-biurowego z zapleczem socjalnym.

Realizacja tej inwestycji spowoduje, że Gmina Jarosław będzie jednym z najważniejszych centrów obsługi turystyki kajakowej, kamperowej oraz rowerowej na Podkarpaciu. Po zrealizowaniu podobnych inwestycji (nawet w mniejszym zakresie) przez sąsiednie gminy spowoduje powstanie w pełni zagospodarowanego szlaku kajakowego rzeką San.

Gmina Krzeszów

Inwestor – Zakład Gospodarki Komunalnej Sp.z o.o.-Krzeszów

Gmina Krzeszów, ze względu na istniejącą już infrastrukturę oraz potencjał organizacyjny, jest jedną z gmin najlepiej przygotowanych do realizacji inwestycji.

Teren, którego właścicielem jest ZGK Krzeszów, posiada już częściową infrastrukturę przeznaczoną do obsługi ruchu turystycznego: pole biwakowe, domki kempingowe, sanitariaty, infrastrukturę rekreacyjną: kort tenisowy, boisko do siatkówki, wiatę grillową. Inwestor jest w trakcie zakupu działki sąsiadującej z posiadanym terenem, mającej bezpośredni dostęp do Sanu, co znacznie zwiększy

potencjał inwestycji i będzie stanowił uzupełnienie istniejącej infrastruktury. Planowane jest także pełne uzbrojenie tego terenu.

43. Istniejąca infrastruktura w Krzeszowie.

Zakres inwestycji obejmuje:

- budowę przystani kajakowej;
- budowę pomostu i slipu dla kajaków;
- remont drogi dojazdowej.

44. Teren przeznaczony pod inwestycję.

Inwestor zainteresowany jest także wykonaniem miejsca dla pełnej obsługi kamperów. Realizacja tej inwestycji jest wyjątkowo zasadna z punktu widzenia potencjału terenu, gotowej już infrastruktury oraz osób odpowiedzialnych za inwestycję. Wpłynie na podniesienie atrakcyjności turystycznej i rekreacyjnej miejscowości oraz przyczyni się do jej rozwoju gospodarczego. Stanowić będzie też uzupełnieniem istniejących atrakcji miasta: stoku narciarskiego oraz „tyrolki”.

Szacunkowy łączny koszt inwestycji: 400 000 zł.

Z uwagi na przebieg szlaku kajakowego, bezpieczeństwo oraz komfort kajakarzy, Krzeszów będzie kolejnym bardzo dobrze zorganizowanym miejscem obsługi kajakarzy.

Ze względu na umiejscowienie wcześniejszej stacji wodnej w Jarosławiu, czyli ok. 60 km w górę szlaku, co stanowi zbyt dużą odległość i wymaga przynajmniej 2 dni spływu, wskazanym jest zachęcenie gmin znajdujących się pomiędzy Jarosławiem i Krzeszowem do przystąpienia do projektu i wybudowania przynajmniej jednego miejsca odpoczynku kajakarzy.

Polecanym miejscem jest Ubieszyn w Gminie Tryńcza obok mostu drogowego, gdzie istniał wcześniej kemping. Teren posiada dobry dojazd i dostęp do brzegów Sanu.

45. Zamknięty ośrodek wypoczynkowy w Ubieszynie.

46. Brzeg Sanu w Ubieszynie.

Gmina i Miasto Rudnik nad Sanem

Gmina planuje inwestycje na działkach znajdujących się w zasobach gminy. Teren pod inwestycję posiada dobry dojazd od drogi asfaltowej, utwardzenia wymaga odcinek prowadzący bezpośrednio do brzegu rzeki. W miejscu inwestycji znajdowała się przeprawa łodzią na drugi brzeg. Tutaj gmina planowała budowę kładki ułatwiającej przeprawę przez San oraz infrastrukturę dla uprawiania turystyki wodnej: pomost, wiatę grillową. Na tę inwestycję posiada stosowne pozwolenie wydane w 2018 r. W związku z brakiem środków nie została ona zrealizowana.

W chwili obecnej gmina planuje wybudowanie pomostu do wodowania kajaków oraz wiaty z ławami i stołami, a także ustawienie sezonowo przenośnych toalet. Teren wymaga usunięcia zakrzaczeń, niwelacji terenu oraz dostosowania linii brzegowej.

47. Teren przewidziany pod inwestycję.

Z uwagi na bliskość miejscowości Krzeszów –5 km – inwestycja w tym miejscu powinna mieć charakter miejsca odpoczynku dla kajakarzy na trasie spływów. Biorąc pod uwagę atrakcyjność krajobrazową oraz możliwość obcowania z przyrodą, przy uzyskaniu źródeł finansowania można rozważyć większy zakres inwestycji. Planowana w tym miejscu kładka znacznie ułatwiłaby turystykę kajakową.

Gmina aplikuje też o uzyskanie środków na realizację miejsc dla parkowania i obsługi kamperów w miejscowości Kopki nad stawem rybnym. Teren jest zagospodarowany, wyposażony w altanę z miejscem na ognisko, znajduje się tam też boisko sportowe. Z uwagi na walory krajobrazowe i umiejscowienie w spokojnej okolicy miejsce to może być atrakcyjne dla podróżujących przez Podkarpacie turystów. Tutaj znajduje się też punkt MOR.

Szacunkowe koszty inwestycji wg. gminy: 3 000 000 zł.

Z uwagi na zakres inwestycji wydaje się, że koszty realizacji będą w rzeczywistości dużo niższe.

Gmina i Miasto Ulanów

Gmina i Miasto Ulanów jest szczególnym miejscem na szlaku rzeki San ze względu na tradycje flisactwa. Miejscowi flisacy, zrzeszeni w dwóch stowarzyszeniach, realizują dla turystów spływy galarami po rzece San. Spływ galarami odbywa się w dwóch kierunkach: w dół rzeki w kierunku Rudnika nad Sanem, lub w górę rzeki do Krzeszowa.

Aktualnie znajdująca się infrastruktura dla realizacji spływów galarami to istniejący pomost pływający, zadana wiata oraz zaplecze sanitarne. Z tej infrastruktury, w ograniczonym zakresie ze względu na cumujące tam galary, korzystać mogą kajakarze. Wygodniejszym miejscem do wodowania kajaków oraz rozpoczynania lub zakończenia spływu jest prywatny teren znajdujący się w odległości ok. 300 m w dół rzeki. Istnieje też miejsce po nieużywanej stacji z pomostami, które w tym roku zostały zdemontowane, oraz betonowy slip dla galarów i innych łodzi.

48. Ulanów – przystań dla galarów.

49. Aktualne zagospodarowanie terenu.

50. Przystań dla galarów – stan obecny.

51. Stan w maju 2020 r.

Z uwagi na brak działki będącej własnością Gminy Ulanów odpowiedniej do zbudowania stacji wodnej z węzłem sanitarnym oraz polem biwakowym, proponuje się odbudowanie istniejącego portu, odmulenie zatoki, wybudowanie na rzece ostrogi zapobiegającej zamulaniu, ponowne umieszczenie pomostów oraz bieżące utrzymanie stacji. Miejsce to będzie pełnić funkcję końca spływów kajakowych oraz galarami z Krzeszowa, początku spływów w dół rzeki oraz miejsca odpoczynku kajakarzy.

Szacunkowy koszt prac: 200 000zł.

Gmina i Miasto Nisko

Gmina i Miasto Nisko deklaruje przystąpienie do projektu proponując realizację inwestycji na działce znajdującej się na prawym brzegu Sanu, przed mostem drogowym na drodze nr 19. Teren posiada dobry dojazd i zapewnia komunikację i dojazd do Niska. Działka jest płaska, częściowo zadrzewiona i zakrzaczona, nie posiada uzbrojenia.

52. Działka przeznaczona pod inwestycję.

Brzeg rzeki jest wysoki i trudnodostępny. Budowa pomostu będzie wymagała dużej ingerencji w linię brzegową i budowę pomostu kaskadowego.

53. Brzeg Sanu w miejscu planowanej inwestycji.

Zakres inwestycji obejmuje:

- dostosowanie linii brzegowej i budowę pomostu;
- wykonanie zadaszonej wiaty ze stołami i ławami;
- miejsce na ognisko;
- pergolę osłaniającą toalety przenośne.

Inwestycja w tym miejscu jest wysoce wskazana, gdyż jest ono miejscem kończącym spływy flisackie galarami z Ulanowa. Przy nawiązaniu współpracy między gminami: Krzeszów, Ulanów oraz Nisko może być punktem końcowym zorganizowanych, jednodniowych spływów kajakowych rozpoczynających się w tych miejscowościach, zapewniając jednocześnie transport uczestnikom na miejsce startu. Nawiązanie współpracy między gminami znacznie podniesie atrakcyjność turystyczną tych miejscowości oraz ofertę rekreacyjną dla swoich mieszkańców.

Na uwagę zasługuje też chęć wybudowania przez Gminę Nisko nad zalewem, znajdującym się na osiedlu Nisko-Podwolina, miejsca do obsługi kamperów. Świetna lokalizacja, bezpośrednio nad bardzo dobrze zagospodarowanym rekreacyjnie zbiornikiem, dostęp do mediów, pełna infrastruktura, sprawią, że po realizacji tej inwestycji Gmina zwiększy swoją atrakcyjność oraz ofertę turystyczną nie tylko dla mieszkańców Podkarpacia. Miejsce to może być doskonałym miejscem wypadowym do zwiedzania regionu.

Szacunkowy koszt inwestycji;

- 400 000 zł – stacja kajakowa;
- 920 000 zł. – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Gmina Pysznicza

Gmina posiada dwie alternatywne lokalizacje dla planowanych inwestycji: Pysznicza-Sudoły oraz Brandwica. Z uwagi na bliskość miasta Stalowa Wola, gdzie planowana jest podobna inwestycja, lokalizacja przystani kajakowej w miejscowości Pysznicza wymaga dokładnej analizy. Lokalizacja przystani kajakowej w Brandwicy z uwagi na dobry dojazd, bliskość Sanu oraz walory krajobrazowe terenu jest bardziej zasadna.

W związku z planowaną przez Gminę Pysznicza oraz Gminę Stalowa Wola budową miejsc obsługi kamperów, można rozważyć współpracę obu gmin przy realizacji przedsięwzięcia w tej lokalizacji.

Szacunkowy koszt realizacji zadania:

- 600 000 zł. – stacja kajakowa;
- 1 200 000 zł. – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Gmina Stalowa Wola

Gmina planuje inwestycję na działce zlokalizowanej w bliskiej odległości od rzeki San, położonej na lewym brzegu, poniżej ujścia zrzutu wody z pobliskiej elektrowni. Działka jest własnością Skarbu Państwa i jest w wieczystej dzierżawie przez Klub LOK. Teren posiada dogodny dojazd, który wymaga poprawy technicznej. Dostęp do brzegu jest bezpieczny z uwagi na znajdującą się ostrogę tworzącą zatokę o stojącej wodzie. Teren posiada potencjał inwestycyjny, w związku z istniejącym tam budynkiem (wymaga remontu i unowocześnienia) oraz możliwością uzyskania pełnego uzbrojenia terenu.

54. Działka przeznaczona pod inwestycję.

55. Zatoka, w której planowana jest budowa przystani kajakowej.

Zakres inwestycji obejmuje:

- wykonanie pomostu;
- wykonanie wiat z ławami i stołami;
- przygotowanie miejsc biwakowych;
- wykonanie suszarki do kajaków.

Inwestycja ma być dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Planowana inwestycja jest celowa jako miejsce zakończenia spływów kajakowych, ich rozpoczęcia oraz jako przystanek na trasie realizowanych spływów, gdzie turysta będzie miał okazję zrobić przerwę w czasie spływu oraz gdzie będzie zapewniona pełna obsługa sanitarna. Walorem jest też bliskość centrum miasta i możliwość zapoznania się z jego atrakcjami (układ architektoniczny osiedla mieszkaniowego COP oraz Muzeum).

Koszt planowanej inwestycji:

- 2 500 000 zł. – przystań kajakowa;
- 3 000 000 zł. – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Gmina Gorzyce

Gmina Gorzyce ze względu na swoje położenie w „widłach” Wisły i Sanu oraz znajdujące się na jej terenie ujście Sanu do Wisły, posiada wyjątkową atrakcyjność przyrodniczą i turystyczną. Na jej terenie, w odległości 6 km od połączenia Sanu z Wisłą, w miejscowości Wrzawy, znajduje się też ujście rzeki Łęg do Wisły. Ze względu na te okoliczności, teren ten posiada wyjątkowe możliwości zagospodarowania, a produkty turystyczne z ich wykorzystaniem, mogą stać się wizytówką Podkarpacia.

56. Połączenie Sanu i Wisły.

Władze Gminy są świadome atrakcyjności swojego położenia oraz jego potencjału, dlatego plan inwestycyjny Gminy zasługuje na uwagę i pełną realizację. Gmina posiada też potencjał organizacyjny dla realizacji projektu.

Planowana inwestycja obejmuje swoim zasięgiem dwie lokalizacje:

1. Teren przy ujściu rzeki San do Wisły.

Zakres prac obejmuje:

- wykonanie w miejscowości Czekaj Pniowski pomostu do wodowania kajaków;
- wykonanie w możliwie najbliższej odległości od ujścia Sanu do Wisły pomostu i pochylni do wyciągania kajaków;
- wykonanie na cyplu wieży widokowej, z której turyści będą mogli oglądać panoramę tego wyjątkowego miejsca;
- wykonanie zadaszonych stołów z ławami;
- zorganizowanych miejsc na ognisko;
- ustawienie toalet przenośnych;
- utwardzenie drogi prowadzącej do tego miejsca.

Ze względu na wysokie i trudnodostępne brzegi Sanu wymagana jest znaczna ingerencja w linię brzegową i wykonanie pomostów kaskadowych.

57. Brzeg Sanu przy ujściu do Wisły.

2. Teren znajdujący się przy ujściu rzeki Łęg do Wisły

58. Ujście rzeki Łęg do Wisły.

Ujście rzeki Łęg znajduje się ok. 6 km od ujścia Sanu do Wisły. Stwarza to wyjątkową okazję stworzenia szlaku, który umożliwi dotarcie kajakiem, pontonem lub łodzią motorową do wyjątkowego miejsca, jakim jest połączenie Wisły z Sanem. Wybudowanie dwóch przystani: przy ujściu Łęgu do Wisły oraz bezpośrednio przed ujściem Sanu, pozwoli połączyć w jedną całość inwestycję opisaną w pkt. 1. I stworzyć wyjątkowy w skali Polski produkt turystyczny. Przy ujściu Łęgu znajduje się naturalny zbiornik wodny. Wykonanie krótkiego przekopu stworzy możliwość powstania bezpiecznej zatoki i wybudowania dużej przystani z pomostami. Pozwoli to na cumowanie łodzi, którymi można organizować rejsy wycieczkowe do ujścia Sanu.

59. Naturalny zbiornik wodny przy ujściu Łęgu do Wisły.

Zakres inwestycji obejmuje:

- przekop dł. 5 m łączący zbiornik wodny z Wisłą;
- uporządkowanie i odmulenie zbiornika wodnego;
- wykonanie pomostów i slipu dla kajaków oraz innych łodzi;
- wykonanie wiat grillowych;
- utwardzenie i uporządkowanie dojazdu;
- wykonanie placu manewrowego dla wozów strażackich;
- wykonanie wieży widokowej.

Teren przeznaczony pod inwestycję znajduje się w pobliżu miejsca, gdzie odbyła się Bitwa Wrzawska, którą upamiętnia wzniesiony obelisk. Teren ten gmina planuje przeznaczyć pod budowę miejsca postoju i obsługi kamperów. Z uwagi na możliwości organizacyjne i inwestycyjne gminy, możliwość pełnego uzbrojenia terenu, walory krajobrazowe oraz realizację wyżej opisanych inwestycji, proponowana inwestycja powinna zostać zrealizowana.

Szacunkowy koszt realizacji:

- 2 700 000 – stacja wodna;
- 800 000 – miejsce postoju i obsługi kamperów.

Inwestycje zaproponowane przez gminy Tarnobrzeg oraz Baranów Sandomierski nie były przedmiotem audytu, w związku z ich położeniem nad rzeką Wisłą. W przypadku zgody na udział tych gmin w projekcie audyt zostanie wykonany.

8. Propozycje projektowe

8.1. Standardy techniczne

Niniejsza część określa jednolite standardy techniczne, dla poszczególnych typów lokalizacji – w postaci miejsc postojów dla kajakarzy, w zakresie ujednoczenia obiektów hydrotechnicznych, wyposażenia wybranych typów lokalizacji, elementów małej architektury, stylistyki architektonicznej obiektów kubaturowych, ze szczególnym uwzględnieniem cech architektury regionalnej.

Wymagania ogólne

Niezależnie od wymogów lokalnych, wszystkie obiekty należy realizować zgodnie z obowiązującymi przepisami, jak:

PRAWO WODNE z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1566) tj. z dnia 14 października 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233)

PRAWO BUDOWLANE z dnia 7 lipca 1994 r. (Dz.U. Nr 89, poz. 414) tj. z dnia 7 lipca 2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 1333)

PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA z dnia 27 kwietnia 2001 r. (Dz.U. Nr 62, poz. 627) tj. z dnia 29 września 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1973)

USTAWA O UDOSTĘPNIANIU INFORMACJI O ŚRODOWISKU I JEGO OCHRONIE, UDZIALE SPOŁECZEŃSTWA W OCHRONIE ŚRODOWISKA ORAZ O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO z dnia 3 października 2008 r. (Dz.U. Nr 199, poz. 1227) tj. z dnia 20 stycznia 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 247)

USTAWA O OCHRONIE GRUNTÓW ROLNYCH I LEŚNYCH z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz.U. Nr 16, poz. 78) tj. z dnia 2 lipca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326)

USTAWA O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. Nr 80, poz. 717) tj. z dnia 31 marca 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 741)

oraz rozporządzeniami:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ BUDOWLE HYDROTECHNICZNE I ICH USYTUOWANIE z dnia 20 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 86, poz. 579)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA INFRASTRUKTURY W SPRAWIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ BUDYNKI I ICH USYTUOWANIE z dnia 12 kwietnia 2002 r. (Dz.U. Nr 75, poz. 690) tj. z dnia 8 kwietnia 2019 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1065).

Obiekty hydrotechniczne

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ŚRODOWISKA W SPRAWIE WARUNKÓW TECHNICZNYCH, JAKIM POWINNY ODPOWIADAĆ BUDOWLE HYDROTECHNICZNE I ICH USYTUOWANIE z dnia 20 kwietnia 2007 r. (Dz.U. Nr 86, poz. 579), określa w §3: Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) budowli hydrotechnicznej - rozumie się przez to budowle wraz z urządzeniami i instalacjami technicznymi z nimi związanymi, służące gospodarce wodnej oraz kształtowaniu zasobów wodnych i **korzystaniu z nich**, w tym: zapory ziemne i betonowe, jazy, budowle upustowe z przelewami i spustami, przepusty wałowe i mnichy, **śluzy żeglugowe**, wały przeciwpowodziowe, siłownie i elektrownie wodne, ujęcia śródlądowych wód powierzchniowych, wyloty ścieków, czasze zbiorników wodnych wraz ze zboczami i skarpami, pompownie, kanały, sztolnie, rurociągi hydrotechniczne, syfony, lewary, akwedukty, **budowle regulacyjne na rzekach i potokach**, **progi**, grodzie, nadpoziomowe zbiorniki gromadzące substancje płynne i półpłynne, **porty**, baseny, zimowiska, pirsy, mola, pomosty, **nabrzeża**, **bulwary**, **pochylnie i falochrony na wodach śródlądowych**, przepławki dla ryb;

Należy pamiętać iż w rozumieniu ustawy prawo wodne, mury oporowe, bulwary, nabrzeża, mola, pomosty i przystanie, są urządzeniami wodnymi, których realizacja wymaga uzyskania pozwolenia wodnoprawnego.

Na podstawie zrealizowanej inwentaryzacji terenowej wzdłuż brzegów rzeki San, do zrealizowania zasadniczych celów programu, nie ma bezpośredniej konieczności wykonania obiektów hydrotechnicznych jak jazy, przepływanki, i inne, mogące wpływać na warunki przepływu wód. Istnieje oczywiście ewentualność rozszerzenia programu proponowanych lokalizacji o wykonanie stałych przyczółków do kotwienia pomostów, murów oporowych wzmacniających brzegi lub wykonania innego typu nabrzeży, jednak ze względu na wysoki koszt tego typu inwestycji, niniejsze opracowanie się do nich nie odnosi.

Wyposażenie wybranych typów lokalizacji

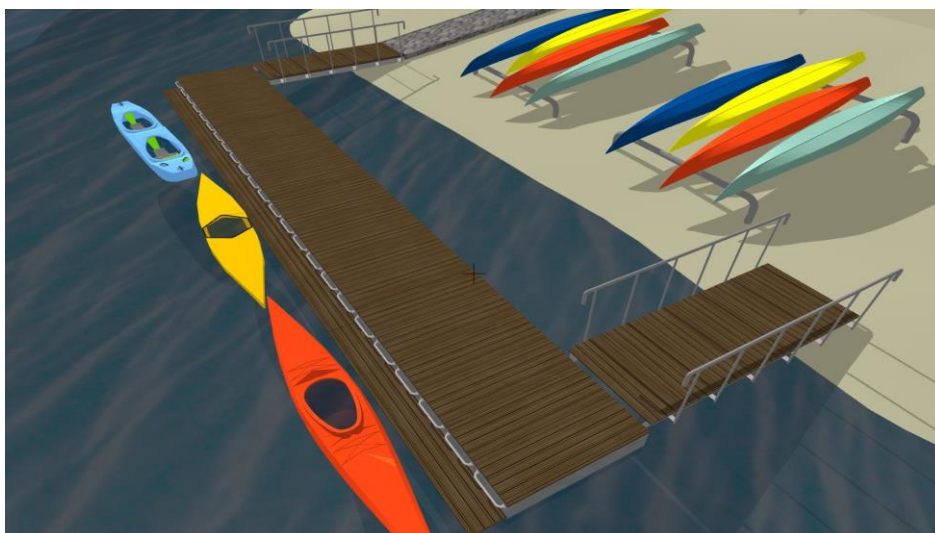
W celu zapewnienia minimalnej bazy dla kajakarzy, w postaci miejsc postoju, zaproponowano poniższe wyposażenie. Do opracowania przyjęto dwa podstawowe typy lokalizacji, ze względu na ukształtowanie brzegów – wysokie lub niskie. Kolejne rozróżnienia i wariantowanie może zostać wprowadzone na etapie realizacyjnym, po dostosowaniu do uwarunkowań lokalnych i możliwości finansowania przedsięwzięcia.

Urządzenia wodne

W obydwu wariantach kluczowymi elementami inwestycji, przyjęto urządzenie wodne w postaci pomostów pływających, jako obiektów ułatwiających kajakarzom dostęp do brzegu.

Pomosty muszą zapewniać stabilne poruszanie się po nich załóg takiej liczby kajaków, jakie są w stanie jednocześnie do nich zacumować. Przez stabilne poruszanie należy rozumieć możliwość znalezienia się wszystkich osób po jednej stronie pomostu bez spowodowania przechyłu większego niż 6%.

Pomosty powinny mieć zanurzenie bez obciążenia na poziomie ok. 6-8 cm, aby było możliwe spławienie ich do docelowej lokalizacji wzdłuż rzeki, w przypadku braku możliwości przetransportowania i montażu ich ze względu na np. brak dojazdu.

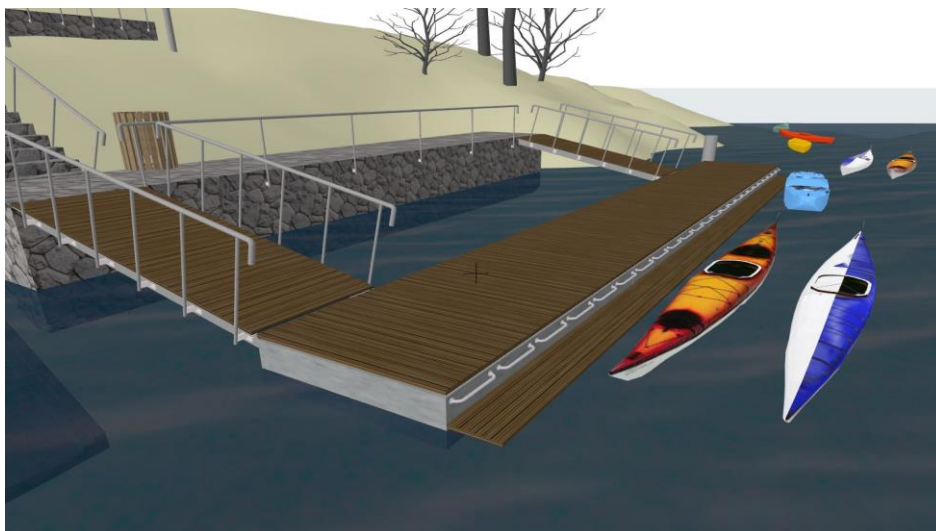

Pomosty powinny mieć szerokość nie mniejszą niż 1,5m tak aby mogły swobodnie na nim mijać się osoby, oraz było możliwe postawienie na nich obok osób bagażu.

Pomosty powinny być wyposażone w "półpokłady" w postaci półek wystających ponad poziom wody na ok. 10cm, umożliwiające łatwe wysiadanie z kajaków, oraz opcjonalnie uchwyty ułatwiające przytrzymanie się pomostu.

Pomosty powinny być wyposażone w trap, mocowany przegubowo, umożliwiający dostosowanie do ukształtowania terenu, i różnego poziomu wody

Pomosty powinny posiadać rozwiązania umożliwiające ich zakotwienie w wybranej lokalizacji, zabezpieczające przed przesunięciem podczas normalnej eksploatacji i pozwalające w sposób nieniszczący reagować na sytuacje krytyczne jak powódzie, nagłe skoki poziomu wody (spust wody z zespołu Myczkowce-Solina) lub spław kry w okresach przejściowych.

Obiekty budowlane

Podczas projektowania formy architektonicznej obiektów, należy uwzględnić nawiązanie do zilustrowanych w inwentaryzacji, regionalnych uwarunkowań architektonicznych. Wszystkie obiekty budowlane powinny posiadać spójny wygląd, adekwatne rozwiązania materiałowe i standard techniczny.

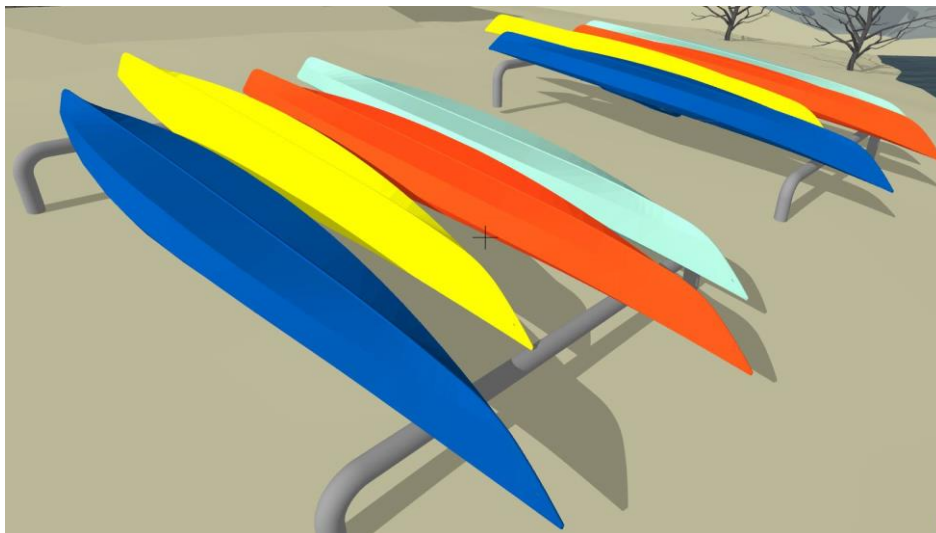
Wiata rekreacyjna z paleniskiem i siedziskami

– zadaszenie z miejscami do siedzenia i stałym paleniskiem, z urządzeniem do odprowadzania dymu. Wiata wielkości nie mniejszej niż 3x3m, licząc w obrębie słupów konstrukcyjnych, zrealizowana konstrukcji drewnianej, lub innej oddającej adekwatnie charakter miejsca, Wiatę należy posadowić na stopach fundamentowych żelbetowych, na mocowaniach zabezpieczających słupy drewniane przed zawilgoceniem. Niezależnie od zastosowanych materiałów, należy podczas projektowania i realizacji zapewnić ich zabezpieczenie przed warunkami atmosferycznymi. Siedziska mogą być zrealizowane w formie ławek dookólnych wolnostojących, lub mocowanych do konstrukcji wiaty. Siedziska muszą być zlokalizowane w sposób zabezpieczający siedzących przed opadami atmosferycznymi, co uznaje się za spełnione, jeżeli rzut krawędzi okapu wiaty jest oddalony na zewnątrz siedziska o nie mniej niż 80cm. Siedziska powinny uniemożliwiać ich zabranie z lokalizacji, powinny być zabezpieczone przed wbiciem drzazg lub spowodowania innych obrażeń.

Stojak na kajaki

Stojaki do suszenia, czasowego odstawienia kajaków, powinny umożliwić zachowanie dystansu między kajakiem a gruntem. Mogą być zrealizowane w oparciu o konstrukcję stalową lub drewnianą, Układanie kajaków musi być możliwe z poziomu terenu, z zachowaniem min. 1,5m przestrzeni dostępnej wokół sprzętu.

Wiata śmietnikowa

Wiata śmietnikowa musi umożliwiać przechowywanie standardowych kontenerów do przechowywania odpadów stałych, zgodnie z obowiązującymi w danej gminie ustaleniami i być zrealizowana zgodnie z rozporządzeniem dot. warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki. Ponadto w zakresie formy architektonicznej powinna nawiązywać do wiaty rekreacyjnej i innych elementów wyposażenia lokalizacji.

Elementy małej architektury

tablica informacyjna

Tablica informacyjna w formie architektonicznej zgodnej z pozostałymi elementami, powinna umożliwiać prezentację danych dotyczących miejsca, trasy, mapę z oznaczoną lokalizacją itp w formacie nie mniejszym niż A0, Tablica powinna być odporna na warunki atmosferyczne, w tym na promieniowanie UV, oraz zabezpieczona przed nimi np. przez wykonanie adekwatnego zadaszzenia.

ławki

Ławki powinny uniemożliwiać ich zabranie z lokalizacji, powinny być zabezpieczone przed wbiciem drzazg lub spowodowania innych obrażeń.

parawan dla toalet przenośnych

W celu oddzielenia odmiennych estetycznie kontenerowych toalet, należy wokół utwardzonego placu umożliwiającego ich ustawienie, wykonać estetyczną, zgodną z formą architektoniczną pozostałych elementów wyposażenia lokalizacji zabudowę parawanowa. Zabudowa musi być odporna na warunki atmosferyczne, w tym wiatr i być trwale związana z gruntem.

śmietniki

Oprócz wiaty śmietnikowej, mieszczącej regularnie opróżniane kontenery, teren należy wyposażyć w kosze na śmieci w pobliżu pomostu, wiaty rekreacyjnej i ławek, tak by zminimalizować prawdopodobieństwo wyrzucania przez odwiedzających śmieci do rzeki lub na teren.

Utwardzenie terenu

miejsca postojowe i dojazd

Do lokalizacji należy zapewnić dojazd w celu wywożenia odpadów, i ewentualnego rozpoczęcia lub zakończenia trasy kajakowej przez turystów, co wiąże się z lokalizacją miejsc postojowych, w ilości adekwatnej do przewidywanego obciążenia danego miejsca, oraz placem manewrowym umożliwiającym dojazd samochodu z przyczepą do transportu kajaków.

Dojazd pod względem parametrów nośności musi być dostosowany do pojazdów obsługujących (zwłaszcza wywóz śmieci w gminie). Miejsca parkingowe dla samochodów osobowych, należy zaprojektować zgodnie z odrębnymi przepisami, w sposób adekwatny do warunków lokalizacji.

chodniki

Chodniki między schodami terenowymi, parkingiem, wiatą i stojakiem na kajaki, pod względem nośności i podbudowy, należy zaprojektować zgodnie z - Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie Dz.U.2016.0.124 t.j.

Pod względem formalnym, nawierzchnie utwardzone powinny zostać zaprojektowane adekwatnie do przyjętych standardów architektonicznych i być z nimi spójne

place

Przy ławkach, w obrębie wiaty, ewentualnie w miejscach widokowych należy zaprojektować utwardzone place. Pod względem nośności i podbudowy, należy zaprojektować zgodnie z - Rozporządzeniem Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie Dz.U.2016.0.124 t.j.

Pod względem formalnym, nawierzchnie utwardzone powinny zostać zaprojektowane adekwatnie do przyjętych standardów architektonicznych i być z nimi spójne.

Elementy infrastruktury

punkt czerpalny

Dla zapewnienia minimum warunków higienicznych, proponuje się zlokalizowanie na terenie miejsca postoju kajakarzy - punktów czerpalnych wody pitnej, zasilanej z sieci gminnej, lub, w przypadku braku sieci, ze studni głębinowej.

Punkt czerpalny powinien zapewniać automatyczne zamknięcie czasowe wypływu wody, zabezpieczające przed jej marnowaniem. Punkt czerpalny powinien zapewniać możliwość prowizorycznego umycia się. Punkt czerpalny powinien mieć możliwość zabezpieczenia go przed mrozem w zimie, przez spuszczenie wody z narażonych na zamarznięcie elementów armatury itp.

lokalna oczyszczalnia ścieków

Woda niewykorzystana, lub wykorzystana do mycia, powinna trafić do lokalnej oczyszczalni ścieków, z poletkiem rozsączalnym

monitoring

Ze względu na znaczny koszt inwestycji, proponuje się rozważenie zlokalizowania w miejscu postoju urządzeń monitorujących.

opracowanie:
mgr inż. arch. Paweł Delikat

8.2. Szacunkowe nakłady inwestycyjne

Audyty Miejsc Przyjaznych Kajakarzom wzdłuż rzeki San				
Szacunkowe nakłady inwestycyjne				
wariant "brzeg stromy"				
<small>uwaga: szacunkowe koszty inwestycyjne są wyłącznie materiałem poglądowym. Koszty rzeczywiste muszą opierać się na kosztorysie opracowanym dla konkretnej lokalizacji i z uwzględnieniem uwarunkowań szczegółowych</small>				
	koszt całkowity			241 000,00 zł
urządzenia wodne				
	pomosty pływające	zakup segmentu 2x6m z balastem i trapem		23 000,00 zł
		transport i montaż pomostów pływających		10 000,00 zł
		montaż balastów/kotew		5 000,00 zł
budowle				
	budowa zadaszonej wiaty z paleniskiem			30 000,00 zł
	budowa stojaków na kajaki			8 000,00 zł
	budowa wiaty śmietnikowej			8 000,00 zł
	budowa przyczółka, utwardzenia brzegu wysokiego			30 000,00 zł
	budowa schodów terenowych			10 000,00 zł
	budowa slipu do wciągania kajaków			14 000,00 zł
obiekty małej architektury				
	budowa koszy śmietnikowych			2 000,00 zł
	budowa tablicy informacyjnej			7 000,00 zł
	ławki 4szt			8 000,00 zł
	parawan stanowiska dla toalet przenośnych			7 000,00 zł
utwardzenie terenu				
	budowa utwardzonego dojazdu, miejsc postojowych dla samochodów			20 000,00 zł
	budowa ścieżek pieszych			10 000,00 zł
	utwardzony plac do ustawiania toalet przenośnych (ok. 12mkw)			5 000,00 zł
infrastruktura				
	punkt czerpalny (bez kosztów przyłącza)			2 000,00 zł
	oczyszczalnia ścieków			12 000,00 zł
	monitoring			30 000,00 zł

opracowanie:
mgr inż. arch. Paweł Delikat

8.3. Wariantowe typy lokalizacji

Niniejsza część określa wariantowe typy lokalizacji, w ramach Audytu Miejsc Przyjaznych Kajakarzom, wzdłuż rzeki San.

Ze względu na rozpoznanie opisane w inwentaryzacji terenowej, rekomenduje się dwa podstawowe warianty, ze względu na ukształtowanie brzegów - wysokie lub niskie. Kolejne rozróżnienia i wariantowanie może zostać wprowadzone na etapie realizacyjnym, po dostosowaniu do uwarunkowań lokalnych i możliwości finansowania przedsięwzięcia.

Wariant dla brzegu wysokiego

Wariant dla brzegu wysokiego jest najbardziej wymagający, ze względu na konieczność zapewnienia komunikacji między brzegiem a położonymi wyżej elementami wyposażenia miejsc postoju.

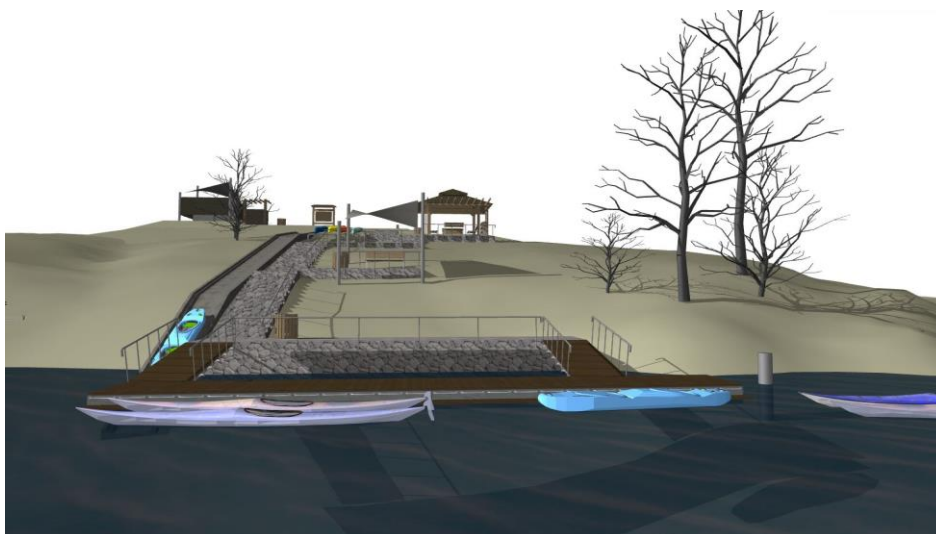

Elementy kluczowe, wyróżniające ten wariant to:

- schody terenowe
- slip dla transportu kajaków w górę brzegu.

Elementy standardowe lokalizacji to:

- pomost pływający z trapami na brzeg
- wiata rekreacyjna z paleniskiem i miejscami do siedzenia
- ławki
- kosze na śmieci
- stojak na kajaki
- utwardzone i osłonięte miejsce do ustawiania toalet kontenerowych
- punkt czerpalny wody pitnej
- dojazd i stanowiska postojowe dla samochodów
- wiata śmietnikowa

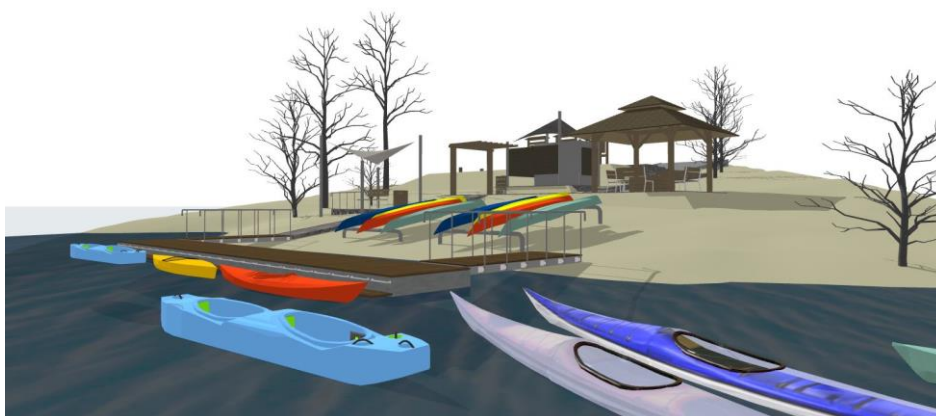

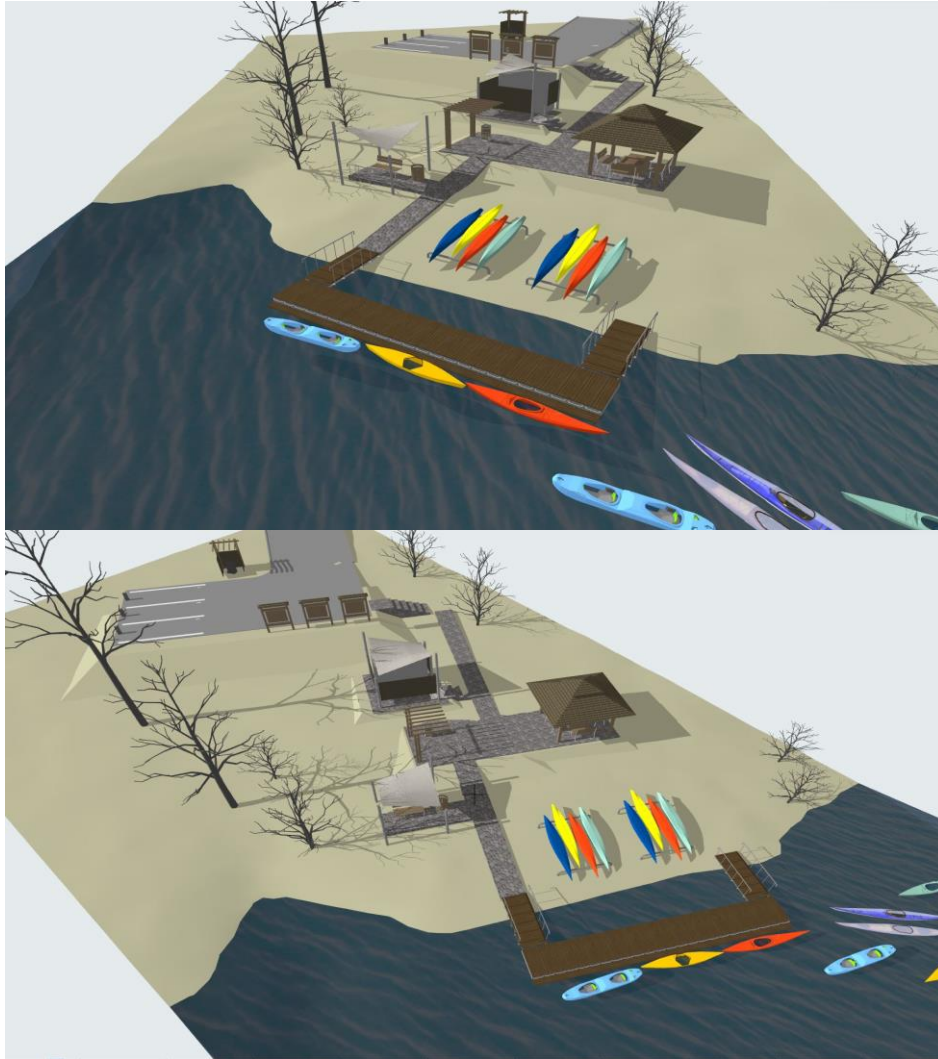
Wariant dla brzegu niskiego

Wariant dla brzegu niskiego zakłada że nie jest konieczna realizacja komunikacji pionowej dla osób i sprzętu, więc jego wyposażenie obejmuje elementy standardowe:

- pomost pływający z trapami na brzeg
- wiata rekreacyjna z paleniskiem i miejscami do siedzenia
- ławki
- kosze na śmieci
- stojak na kajaki
- utwardzone i osłonięte miejsce do ustawiania toalet kontenerowych
- punkt czerpalny wody pitnej
- dojazd i stanowiska postojowe dla samochodów
- wiata śmietnikowa

Wariantowanie pośrednie

Ze względu na różne możliwości inwestycyjne podczas realizacji miejsc postojowych, zakłada się, że nie wszystkie elementy wskazane w dwu zasadniczych wariantach muszą być realizowane w każdym przypadku. Oczywiście program można także rozszerzyć, o wykonanie stałych przyczółków do kotwienia pomostów, murów oporowych wzmocniających brzegi lub wykonania innego typu nabrzeży, budowę stałych sanitariatów, umywalni, miejsc noclegowych itp., jednak ze względu na wysoki koszt tego typu inwestycji, niniejsze opracowanie się do nich nie odnosi.

Wyposażenie przykładowego miejsca zapewniającego minimalne warunki może obejmować przykładowo:

- pomost pływający z trapami na brzeg
- ławki
- stojak na kajaki
- utwardzone i osłonięte miejsce do ustawiania toalet kontenerowych
- dojazd do wywozu śmieci i toalet, bez stanowiska postojowego dla samochodów
- wiata śmietnikowa

opracowanie:
mgr inż. arch. Paweł Delikat

9. Wnioski

1. Władze Gmin deklarujące chęć przystąpienia do projektu są świadome jego korzyści dla swojego rozwoju gospodarczego i zwiększenia własnego potencjału. Daje to nadzieję na sukces przy realizacji projektu.

2. Zauważa się świadomość roli przemysłu turystycznego dla rozwoju gospodarczego gminy.

3. W większości miejsca wytypowane pod inwestycje są celowe i atrakcyjne turystycznie. Proponuje się nawiązanie współpracy przy realizacji inwestycji między Gminą Miejską Dynów i Gminą Dynów oraz Stalowa Wola i Pysznica, w zakresie jej lokalizacji. Proponuje się też rozważenia lokalizacji inwestycji w Przemyślu.

4. Dla pełnej realizacji idei projektu – ciągłości szlaku kajakowego oraz objęcia całego Sanu infrastrukturą turystyczną – niezbędnym jest wybudowanie stanic wodnych w miejscowościach: Sanok, Tyrawa Solna, Ulucz, Temeszów, Krzemienna, Ubieszyn. Zapewni to bezpieczeństwo oraz komfort płynących Sanem turystów.

5. Należy zwrócić uwagę na szeroki zakres planowanej inwestycji (kajaki i kampery), atrakcyjność miejsca lokalizacji inwestycji oraz potencjał organizacyjny i ludzki następujących gmin: Gorzyce, Krzeszów, Jarosław, Przemyśl, Lesko oraz Nisko.

6. Przy organizacji turystyki kajakowej niezbędne jest nawiązanie współpracy między gminami, lub dzierżawcami stanic, dla zapewnienia transportu kajakarzy po zakończeniu etapu do miejsca zaparkowania samochodów.

7. Należy zadbać o konieczny standard wyposażenia stanic wodnych oraz miejsc odpoczynku, co najmniej w toalety przenośne.

8. Należy zadbać o jednolitą architekturę elementów wyposażenia stanic wodnych oraz wzór graficzny tablic informacyjnych na całym przebiegu szlaku kajakowego dla odróżnienia szlaku Sanu od innych przebiegających w Polsce. Proponuje się organizację konkursu architektonicznego na to zadanie.

9. Budowa stanic kajakowych oraz wykorzystanie istniejących szlaków rowerowych pozwoli na rozwój produktu turystycznego: turystyki rowerowo-kajakowej. Turysta po przepłynięciu szlaku powraca na start rowerem lub odwrotnie. Przykładem takich szlaków mogą być:

– Zwierzyń–Lesko–Postołów;

– Dynów–Słonne;

– Krzeszów–Ulanów;

– Radymno–Jarosław.

Wymagany jest zakup rowerów dla stanic kajakowych.

10. Gminy oczekują pełnej informacji o wysokości i zakresie dofinansowania inwestycji.

11. Dla realizacji projektu niezbędne jest nawiązanie współpracy i porozumienia między Urzędem Marszałkowskim Województwa Podkarpackiego i Przedsiębiorstwem Wody Polskie. Ułatwi to realizację inwestycji w poszczególnych gminach.

Spis treści

1. Wstęp.....	2
2. Cele audytu.....	2
3. Ogólna charakterystyka turystyki kajakowej oraz infrastruktury hydro-technicznej i turystycznej niezbędnej do uprawiania turystyki kajakowej.....	3
4. Infrastruktura hydrotechniczna i turystyczna szlaków kajakowych	4
5. Ogólna charakterystyka rzeki San.....	11
6. Turystyka kajakowa na rzece San – stan aktualny	12
7. Analiza Miejsc Przyjaznych Kajakarzom zlokalizowanych w miejscach wskazanych przez Gminę.	14
8. Propozycje projektowe	45
8.1. Standardy techniczne	45
8.2. Szacunkowe nakłady inwestycyjne	53
8.3. Wariantowe typy lokalizacji.....	53
9. Wnioski	59